

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —
Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.
— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők,
hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Exercitus Hungaricus.

Ez az önálló magyar hadsereget jelenti. Azt a hadsereget, ami ma nincs. Micsoda reményelteljes felbuzdulás kísérte az 1902—1906. években a katonai követelésekért folytatott nemzeti küzdelmet. Micsoda diadalérzet szállta meg az egész nemzetet, mikor a koalíció 1906-ban kormányra jutott. Az optimisták azt hitték, hogy a nemzet minden vágya teljesedésbe fog menni. Mintha csak szép álom lett volna az egész, úgy eltűnt a kép. Megmaradt a sivár, a reális valóság és, aki a delegáció hadügyi vitáját figyelemmel kísérte, — okvetlenül azt a meggyőződést merítette, hogy a nemzet ma távolabb áll katonai követeléseinek megvalósításától, mint valaha. A nemzetre újabb száz és százmillió katonai terhet raknak és ezzel szemben a gazdasági élet fejlődésére misem történik, a katonai u. n. „nemzeti vívmányokról“ pedig szó sem esik. A hadügyminiszter még a kilences bizottság programjáról, a honvédtüzérségről is okosabbnak tartotta nem nyilatkozni. És sehol, de sehol egy erősebb hang, ami ezt követelné!

Azokat a régi törvényeket, amelyek a nemzet katonai jogait biztosítják, mintha csak krétával írták volna, úgy kitérítették, a gyakorlatban úgy elikkasztották őket. A látszat az, mintha a nemzet feladta volna jogait.

Az „exercitus Hungaricus“-ról úgy beszélnek, mint valami muzeumba való régiségről. Nem árt ezeket a jogainkat biztosító régi törvényeinket kissé feleleveníteni és a nemzet emlékezetébe vésni. Nem új dolgok talán ezek, de nem lehet elég sürűten hivatkozni rájuk, hogy a nemzet minden rétege megismerje őket és ne hagyja feledésbe menni. Mert ma céltudatosan és könnyen felismerhető tendenciával azt a jelszót bocsátották világgá, hogy hagyjunk fel „a meddő közjogi harcokkal.“ Nem kell nagy fejtörés ahhoz, hogy ezzel csak a nemzet élő és igaz jogait akarják a feledés homályába burkolni és a nemzet figyelmét e kérdésekről elterelni.

Mert igenis vannak törvényeink, amelyek ismerik a magyar hadsereget, intézkednek és rendelkeznek a nemzeti haderőről. Az 1741. LXIII. felállítja a 21612 főből álló rendkívüli magyar haderőt, melynek még a tiszteit is a vármegyék nevezték ki. Ezen

6 gyalogos és 2 lovasezredből álló hadsereget „exercitus Hungaricus“-nak nevezték. III. Károly 1725-ben „militia nostra nationalis Hungarica“-nak (magyar nemzeti katonaságunk) nevezi a magyar haderőt. 1790-ben törvényjavaslat készült, hogy Budán önálló magyar haditanács állíttassék fel. Ez időben a magyar csapatokat törvényeink „legiones Hungaricae“-nak nevezik. A magyar hadsereget mindig megkülönböztették az „exercitus caesaris“-tól. (Császári hadsereg.) A 40-es évekbeli törvények is megkülönböztetik a magyar ujoncokból alakított csapatokat. Ismételten kimondották, hogy magyar ujoncok csak magyar csapatokhoz sorozhatók. Végül pedig az 1867. XII. t.-c. is, amelyből pedig leginkább szeretik kiolvasni a nemzetet jogfosztó magyarizációkat, kifejezetten említi a magyar hadsereget, mint az egész hadsereg kiegészítő részét.

Hogy ezen jogok a delegáció hadügyi vitájában mennyire érvényesültek, arról jobb nem beszélni. Komikusnak mondhatnók, ha nem lenne inkább tragikus, hogy a kormánypárti delegátusok közül az egy Windischgraetz herceg beszélt a nemzeti követelményekről. Annak a Windischgraetz her-

Mulnak az évek . . .

Mulnak az évek,
Gyűlnek a vágvak!
Tűnik a napfény,
Nőnek az árnyak;
Hűvös idő jár, — alkonyodik
És a bolond szív álmodozik.

Mint mikor erdőn,
Alkony-tájon,
Búcsúzó napfény
Játszik a fákon;
Rég lehanypaltott
Túlról a nap
S játszanak itt még
Napsugarak.

A félelem.

Ervin Carle.

A levegő szinte mozdulatlan volt. A tropikus éghajlat gyilkos forrósága napja égő sugarakkal tüztött le a fiuk fejére. Az ezred halálos fáradtan vonult az izzó, felégett uton.

Az Egyesült-Államok 15-ik számú gyalogezrede küzdelemhez szokott derék fiukból állott, akik a hosszú télenség után, valóságos örömradióval fogadták, mikor a port-tampai kikötőben horgonyt vetettek a szállítóhajók, hogy az ezredet a kubai harctérre szállítsák.

A jó fiuk lelkükből ráuntak az apró-cseprő indián hajszákra s örültek, hogy végre munkát kapnak.

Hanem hát ilyen keménynek mégsem hitték a dolgot.

Egész éjszaka szakad az eső, ahogy csak szakadni bír, nappal pedig csaknem elepednek a gyilkos forróságtól. És aztán a posványos, miazmás levegő!

De hát egyszer csak mindennek vége szakad. És ma végre elkezdődött a munka is. 1898. június 1-je volt. A fiuk meg voltak elégedve. Egpár száz patront elpuffogattak és Santiago is közel volt. A fekete szemű kubai szépek bizonyára szabadtókat üdvözlik a 15-ösökben és nem fognak fukarkodni kegyeikkel.

Az ezred lassan, kimerülve vánszorgott a jungle sűrűségeiben. A távolból halk, elmosódott fegyverropogás hallatszott. Néha bele-bele szólt a morajba egy-egy rövid, tompa dörrenés — a spanyolok sortűze.

Olykor egy-egy élesebb sivitás is hallatszott,

amelyre a fiatalabb ujoncok riadtan kapták fejüket a válluk közé: egy eltévedt golyó röpül a fejtük felett. Az öreg, kipróbált legények szeme fölragyogott.

Hastings hadnagy, az első század legfiatalabb tisztje, elesigázva botorkált századja után.

Csodálatos az a távoli fegyvermoraj! A katonának olyan, mint a dajka altató meséje. A fiatal hadnagy lelkét is valami lágy szongás járta át tőle. Álmodozni kezdett. Hallotta, amint egy mély férfihang fölolvasta: Az Egyesült Államok tanácsa és a képviselőház tolmácsolja Hastings hadnagnak az amerikai nép köszönetét a háboruban tanúsított bátorságáért és nemzeti ajándék-képen megszavaznak . . . ah sok, sok ezer dollárt. Aztán a parancsnoknak is csak lesz belátása — végre is ha valaki huszonkét éves korában már kapitány . . . a parancsnok leánykájának keze, ah, az volna a jutalmak jutalma!

És a kis hadnagy lelkében egyre támadtak a légvárak és mindez olyan természetesnek látszott, olyan roppant egyszerűnek.

Mindig közelebből hallatszott a fegyverropogás és egyre gyakoribb lett a Mauser-golyók füttyülése, végre ritkulni kezdett a sűrűség és a jungle véget ért.

Az ezred benne volt a tűzvonalban. A küzdelem tárgya egy magaslat volt, melynek tetején

cegnek unokája, aki 48-ban a magyarok ellen vezette az osztrák hadsereget. Dicsőretére legyen mondva a hercegeknek, nem akadt példája a kormányparti képviselők közt. Szinte látnoki szemmel mutatott a rohamos léptekkel terjedő szocializmusra, amely már egyenesen követeli, hogy a nemzeti szellem a hadseregben nagyobb teret nyerjen. Valószínűnek tarthatjuk azonban, hogy Ausztria, mint mindenütt, ugyezen a téren is elkésik egy gondolattal és a nemzeti szellem ápolásáról a hadseregben majd csak akkor fog gondoskodni, amikor a szocialista eszmék a hadsereget egészen át- meg át fogják hatni.

Az osztrák érdekek és a hadsereg érdekeinek védelmére, szemben a nemzettel, már többen akadtak a magyar delegátusok közül. Ezek közül legjobban *Heltay Ferenc* tűnt ki. Legtanácsosabbnak tartja — úgy mond beszéde elején, — hogy a nemzeti követelményeket elő sem hozza. Ellenben sajnálkozását fejezte ki, hogy a hadügy-miniszter nem kér többet a hadsereg fejlesztésére.

Hogy vélekedjék ezek után a bécsi udvar a nemzeti követelések komolyságáról, amikor 1905-ben még késhegyig menő harcot hirdettek és ma ugyanazon nemzeti követelményekért csak Windischgraetz herceg emel szót? Még néhány ilyen képviselő, mint Heltay és akkor csakhamar következnek a „bemasirozás Magyarországra.“

Közyűlés.

Tárgyaiban fontos, tárgyalásában hosszú és érdemleges volt e városnak e havi közyűlése. A bizottsági tagok ugyan nem nagy számmal jelentek meg (csak 29-en!), de igen sokat tartott vissza az, hogy egyházi és egyéb hivatalos ügyekben Budapestre vagy Ipolyságra kellett menniök.

A közyűlésen Wilczek Frigyes gróf főispán elnökölt.

egy kis erőd állott s amelyet, a védekezés után itélve, erősen megszállva tartottak.

Az ezred parancsot kapott a csatározásra s pár pillanat múlva széles vonalban igyekezett a magaslat felé.

Hastings hadnagy százada a jobb szárnyon halad s a tiszteknek volt dolga, hogy a legénységet a felesleges tölténypazarlástól visszatartsák.

A harc igazán megkezdődött s a sorok már jtt-ott ritkulni kezdtek. Hastings hadnagy mellett egy altiszt rogyott össze, halálosan találva. Merve, tüveges tekintete, a halál rémületével szegeződött egy pillanatra hadnagyára, aztán elvágódott az uton. Mindenünnen káromkodás és jajszó hallatszik. Egyszer-egyszer az éles füttyülés helyett tompa ütődés hangja hallatszik és utána zuhanás. Valaki kidől a sorból, a golyó találta. És olyankor riadt tekintetek repülnek hátra a hely felé, ahol egy sötét, vonagló tömeg elmaradt az uton.

Hastings hadnagy mellére valami különös szorongás nehezül. A napsugarat egyszerre színtelennek, bágyadtnak látja és tusakodik magában, hogy mi lehet az az érzés, amely a lelkét olyan orvul meglepte. Talán a félelem? Nevetséges! A kis hadnagy szegyele magát a gondolatra is. Gépiesen nyul látócsöve után és az ellenséges tábor felé kémlel.

A magaslat alig 500 lépésnyire volt tőle, de

A kitűzött ügyek tárgyalása előtt felszólalt Hlavathy József, arra hívta fel a törvényhatóság figyelmét, hogy a bélabányai vasuti állomáson igen gyakori a betörés, az állomási előjáró betege ennek, folytonosan retlegnie kell s testi épségét, biztonságát félténie, a rendőrség nem képes az állomást hathatósan megvédeni, mert távol van, a rendőrség száma elégtelen, szervezetében sem kifogástalan, ha egy-kettő beteg, mint jelenben is, nem működhetik összevágóan és eredménnyel, legjobb lenne a csendőri szolgálat rendszeresítése. Tóth Imre dr. és Vitális István dr. felszólalásai után a közyűlés úgy rendelkezett, hogy a bélabányai vasuti állomásnak forgalmi érdekekből is szükséges közelebb-helyezése iránt felír, de egyúttal utasította a város tanácsát, hogy a város közbiztonsági szolgálatának a csendőrség által leendő teljesítése ügyében a megkezdett tárgyalásokat siettesse s a megfelelő előterjesztést a közyűléshez mielőbb megtegye.

Horváth Kálmán polgármester kijelentette, hogy a csendőrség képviseletében tárgyalta a múlt héten Oláh ezredessel. Legalább 28 csendőrről van szükség, hogy a város közbiztonsági szolgálata kellően ellátható legyen, de kilátás lehet arra, hogy a kormány a felmerülő költségeknek felét átvállalja — akkor a város nagyobb anyagi megterhelése nélkül a megoldás lehetséges lesz s csak az elhelyezés — a kellő lakások biztosítása okoz nagyobb gondot és nehézséget.

A rendes tárgysorozatot tárgyalva, a közyűlés tudomásul vette a polgármester havi jelentését, a belügyminiszternek több jóváhagyó rendeletét, pártolándónak jelentette ki a székesfőváros mozgalmát, mely arra irányul, hogy a kormány főképpen Szerbiából az élőállatoknak behozatalát engedélyezze.

Dr. Vitális István kérdést intéz a város mérnökehez, hogy miért nem szűrjük a vízvezeték vizét, avagy ha szűrjük, miért zavaros? Dobrovits Mihály v. mérnök ismertette az esetet: a szűrők már be vannak építve, de a múlt heti nagy esőzések folytán beomlott egy helyt a Sobó-táró, a piszkos víz éjjeli időben a szűrőkre ömlött, eliszapolta teljesen, túlómlott s ily piszkos állapotban került a víztartóba, ez okozta, hogy több napon át a vízvezeték vize is piszkos volt. Ha a vízvezeték, éppen folyamatban levő munkálatok elkészülnek, — ily kalamitásoktól többé nem lehet tartani. Sobó Jenő éppen abban nem nyugszik meg, hogy a Sobó-táró vize a víztartóba jöhet.

semmit sem lehetett látni. Néha-néha megvillan valami, — talán egy szurony hegye, vagy egy kardpenge.

És csodálatos! minden olyan csöndes, olyan halálosan csöndes. A fegyvertűz alig okoz valami lármát. Hát a küzdelem lármája hol marad? a diadalordítás, a tusakodás, fegyvercsattogás; — hol van a csatazaj, amit annyiszor hallani vélt álmodásaiban?

A golyók sűrű pattogása megremegetteti egész bensejét. Ha most egy öt is eltalálna, mint az altisztet! Az nem is lehet olyan borzasztó, hiszen mosolygott... Csak a szeme; a nyitott tüveges szeme volt borzasztó. Ez a tekintet még most is előtte van és szinte lenyűgözi, hipnotizálja.

Erőszakkal ragadta ki magát a rettenetes zsidbadságból és újra fölveti a kérdést:

— Félelem ez?

Igen, ez félelem. A jéghideg, a zsidbasztó félelem.

Iszonyu rémület szállja meg. Látja magát gyáván megfutamodni és mint szökevényt meggyalázva állani bajtársai előtt.

— Nem! Nem! Csak azt ne!

Összeszorítja a fogait és görcsösen megmarkolja kardja kosarát.

A tüzelés élénkebbé válik s az ellenség egyre eredményesebben lö, megszokta a távolságot.

Sokszor megállapították a szakértők. hogy e víz nem ivóvíz, vastartalmú, kénsavas, mit a vezeték ki kell zárni. Baán Elemér e felszólalás után mindjárt indítványt is tesz a radikális megoldásra, hogy a közyűlés tiltson el a Sobó-tárót illető minden munkálatot.

Horváth Kálmán polgármester kijelentette, hogy a fejletlenséget nem volna célszerű újból kezdeni, e városnak tekintélyes, tudós szakértői és érdeklődői évtizedek óta foglalkoznak a vízvezeték megoldásának kérdésével, számtalanszor tárgyalták ezt ügyet s végre megállapodtak az egyedül lehetséges megoldásban. A közyűlés ennek alapján döntött már, e határozat alapján vezetnek a végrehajtási munkálatok. Képtelenségekre vezetne, ha a mindig más-más tagokból álló bizottságok javaslatait, új érdeklődők felszólalásai alapján, egy ismét új tagokból alakult közyűlés megmásítva, eltérő rendelkezéseket adna ki.

Sztancsay Miklós v. főjegyző, mint a vízvezeteki ügyek előadója, kéri a tett indítványok mellőzését. Megnyugtathatja a felszólókat, hogy a cél az, hogy a város vízvezetékébe csak a Satteltárónak, a Szt János-és a Sobó-forrásnak jóminőségű ivóvize vezetessék be, a Sobótáróé csak akkor, ha erre az évről egy bizonyos időszakában *elkerülhetetlenül* szükség van, de hogy ez lehetséges legyen, erre meg kell tenni az előkészítő munkálatokat, olyképpen, hogy a Sobótáró vize raktározassék a tóban. Előbb azonban, kaskadrozások útján, a vastartalom a vízből lehetőleg kicsapassék. A nagy felületű tóban is érintkezik a víz a levegővel, ott is enyhül vastartalma s így, amikor már a szűrőkre kerül (és csak akkor, amikor erre elkerülhetetlenül szükség van), akkor már lényegesen jobb lesz, úgy hogy ivóvíznek is bátran használható lesz. Erre enged következtetni az is, hogy Platzer Sándor vegyelemző a Sobótáró vizéből gyűlt tóvizet megelemezte s már a külön berendezések előtti időben is a tóvizét használható viznek találta. Valószínű és bizonyos tehát, hogy a lehetséges és kellő berendezések után a víz még kevésbé lesz kifogásolható. Várjuk be tehát a jövő év tavaszát, amikor a végrehajtási munkálatok befejezhetők lesznek s majd az elérendő eredmények tehetik csak nyilvánvalóvá, hogy kell-e a vízvezeték ügyében új rendelkezéseket kiadni, avagy meg lehetünk elégedve az elérhető eredményekkel.

Igen fontos rendelkezés volt az is, mellyel a

Az ostromló ezred földre lapulva igyekszik a magaslat felé. A tüzelés azonban tarthatatlanná válik. A századparancsnok hosszasan vizsgálja embereit. Sápadt, verejtékező arcok mindenütt, a szem rettenetes halálfélelemről beszél. A parancsnok fölül fekvő helyzetéből és lassan rágyujt rövidszáru pipájára, mintha csak célpontul akarna szolgálni az ellenségnek. A tisztek követik példáját s a tűzvonal előtt járva-keelve, egy-egy bátorító szóval, egy-egy triviális katonatréfával nyugtatják meg a legénységet. Ennek a manővernek nagyszerű hatása szokott lenni, de igen jó idegek kellene hozzá.

Ha a tisztet közben egy bolond ólomdarab eltalálja — szép csöndesen, feltűnés nélkül kell itt hagyni ezt az árnyékvilágot, nehogy a többiek munkáját elrontsa. Noblesse oblige!

Hastings hadnagy is ott jár szakasza előtt. A vér lüktetését úgy érzi halántékában, mintha kalapácsütésekkel verdesnék a homlokát. A torkát valami névtelen erő szorongatja s a melléből kimarad a lélegzet.

Szakadatlan, szinte gépies mormogással beszél maga elé:

— Én nem félek. Én nem félek.

Lopva odatekint a századparancsnokra. Az öreg ur nyugodtan diskurál az egyik ujonccal és közben olyan kedélyesen szívja rövid fapipáját,

közgyűlés 8 díjnoki állásnak egyidejű beszűntetésével nyolc őrök állást rendszeresített. Ezáltal megszüntette a régi, a díjnoki rendszerrel járó bajokat s a törvény rendelkezései ellenére nem fognak tisztviselői, iktatói és kiadói teendőket napidíjasok ellátni! A többköltség csak 545 korona.

Következett a város jövő 1911. évi költségvetésének tárgyalása.

A város gazdasági szakbizottsága a tervezet elfogadásra ajánlotta azzal, hogy miután 15190 korona a költségvetésbe azért vétetett fel, mint rendkívüli tétel, hogy ez összegből azon tisztviselők, altisztek és szolgák kárpótoltsanak és segélyeztessenek, kik az államsegélyből nem részesülhettek, a felosztásra vonatkozó javaslat megtételére a fizetésrendezésre kiküldve volt külön bizottság utasíttassék, hogy a javaslatot már a december havi közgyűlés elé terjessze, hangsúlyozva, hogy a közönség ezzel az 1909. és 1910. évet lezárni kívánja.

A részletesebb javaslat felolvasása után több ízben szólalt fel Ungár Kálmán, ki nem fogadja el, hogy az 1909. és 1910. évi kártalanítási összegek az 1911. évben befolyó jövedelem terhére vétesenek fel, a nyugdíjalap már nem bírja a nyugdíjterheket, még kevésbé bírhatja akkor, ha e felemelt fizetések után kell majd azt esetleg több, nagyobb javadalmazású tisztviselő nyugdíjba vonulása esetén megállapítani. Indítványozza, hogy az előállott több bevétel arányában a községi pótlék 15 %-kal leszállíttassék.

Vitális István dr., bárha a gazdasági szakbizottságban részt vett és annak javaslatához hozzájárult, de Ungár dr. felszólalása nyugtalanítja őt, mert abban oly alapot talál, mely esetleg véleményének és elhatározásának megváltoztatására vezetheti. Kéri a polgármestert, hogy felmerült aggályait osszassa el s nyugtassa őt meg az iránt, hogy e városnak jövő években való jövedelmei fedezni fogják-e a felmerülő nagyobb kiadásokat úgy, hogy a községi pótlékok ne kelljen emelni, az adók úgyis emelkednek, pl. a házatán már több adót fizet, mint 2—3 évvel ezelőtt, a házakat sújtó közterheket tovább fokozni már igazán nem lehet, pedig városunkban az a fő fedezeti alap.

Baán Elemér elfogadja a tanács és a gazdasági szakbizottság jelentését, azzal a kiegészítéssel, hogy a tervezet a folyó évi államsegély szétosztásával kapcsolatban mutattassék be.

Horváth Kálmán polgármester a többször

mintha csak a gyakorló téren állana. Annak az embernek pedig családja, gyermekei vannak; a nyugdíj pedig a kongresszus kegyétől függ és olyan nevéstégen csekély!

A fiatal hadnagynak szégyenpir borítja e az arcát.

A tüzelés valóságos pokoli erővel folyik. Előbb a kézi fegyverekből, aztán következett a vég kezdete — a gránát. Hogy üvölt, hogy bög az az istenverte gyalázatos jószág. Hastings hadnagynak úgy tűnik fel, mintha egynek-egynek a repülése órákig tartana. És mindig csak gránát és kartács!

A fiatal hadnagy előtt minden vérbe borul. Egyszerre elhagyja minden ereje és irtózatossá félelem lepi meg, hogy gyáva lesz Kirántja kardját és előre ugorva ordítja:

— Utánam! . . .

A san-jounai szuronyostromnak sok áldozata volt s a bajtársak a gyilkos csata után fűdetlen lövel álltak körül egy frissen hantolt sirt, amelyben egy hősléltű gyermek-ífu alussza örök álmait és lágyan, panaszosan sir belé a csöndes tropikus éjszakába a trombitahang, a 15-ösök takarodója.

Fordította: — n.

felszólalók észrevételeire válaszul, miután többször nyilatkozott meg, felvilágosítás-adásainak lényege a következő: A múlt évben a városi tisztviselők fizetésének kiegészítésére az állam 20000 K segélyt adott a városnak, de egyes tisztviselőket, az erdőmestert, a felügyelőt, a kertészt nem sorozta a közigazgatási tisztviselők közé, ezek tehát fizetéseiket nem nyerhették, épp úgy nem az altisztek, erdőőrök, rendőrök és szolgák sem, mert ezekre a kormány rendelete nem terjedt ki. A múlt évi államsegély kiosztása alkalmával a közgyűlés nem akart méltánytalan lenni s kimondotta folyó évi január havi közgyűlésében 3. kgy. sz. határozatával, hogy ezeket is kártalanítja és segélyezi, de csak akkor, ha ezt a községi teher emelése nélkül teheti, ezzel tehát egyes tisztviselők, az altisztek és szolgák jogokat szereztek, melyet valamikor be kell váltani. Az esedékesség lejáratára az 1911. évre tehető, mert a városi erdeszt több jövedelme lehetővé teszi a realizálást, az igények tehát megnyíltak s így a fedezetet be kell és lehet állítani s nem lehet akadály az, hogy már 1909. avagy 1910. évi követelés kiegyenlítésére vonatkozik, mert egy komoly törvényhatóság nem tehet oly formában ígéreteket, nem adhat kilitásba-helyezéssel sem jogokat, melyekről, ha állana az, amit Dr. Ungár felhozott, már előre tudja, hogy elő nem irányozható. Dr. Vitálisnak kérdésére objektíve nem válaszolhat. Tény, hogy az erdők jövedelme az 1914. év végéig biztosítva van, de hogy egyéb tekintetekben a bevételek és kiadások milyen alakulást nyerhetnek több év múlva, előre nem láthatja. Akik joggal igényelhetnek nyugdíjakat, azoknak a nyugdíjat meg kell adni, ha nincs is előírva; az azonban tény, hogy ezen a megnyílt jogok kielégítésére szolgáló 15000 korona kiadás semminemű teherrel nem jár a jövőre, hiszen ezen segély, mely a jövőre kötelezettséggel nem jár, ha az elvállalt kötelezettség már teljesített. A nyugdíj-alapról elhangzottak, az előadott formában, nem állanak meg. Ő megfordítja az állítást: e nyugdíjalap nem hogy már, de még nem bírja a kiadásokat. A nyugdíj-alapot maguk a tisztviselők teremtik meg 3 %-os hozzájárulással, ez alap tehát a városi tisztviselők s a tisztviselők 10—12 évvel ezelőtt a város érdekében, csak hogy a községi pótlék ne emeltesék, készséggel járultak ahhoz, hogy 10—12 ezer korona évi kiadást a nyugdíj-alap vállalon át. Ha tehát felszámolnók, kiténnék, hogy a nyugdíj-alap több, mint százezer korona kiadást vállal el a város helyett, mit ha nem tett volna, ma már bírná a nyugdíjakat fizetni, de akkor a lefolyt években a községi teher lett volna nagyobb évente 12 %-kal. Ime tehát, — mint érdektelen, állíthatja, hogy a tisztviselők áldoztak a magukból a város terheinek csökkentésére s csak méltányos lehet, hogy a közönség a tisztviselőknek megnyílt jogot igényét, amit már elismert —, most, mikor a közteher emelése nélkül teheti, — beváltsa. Dr. Vitálisnak még annak kiemelésével is tartozik, hogy házbéradója nem a városi viszonyai és közterhei miatt emelkedett, hanem azért, mert a korábbi években saját lakását nem vallotta be oly értékűnek, amilyen valóban. Ezt megtette minden háztulajdonos, ő maga is, de az új házadótvány végrehajtásánál megtörtént az arányosítás; a városnak megfelelőleg a pénzügyigazgatóság magasabbnak vette a lakás értékét s így emelkedett az adó is. Teljes lelkiismeretes megnyugvással ajánlja a tett javaslat elfogadását. Baán indítványának lényegében azonos a bizottságéval.

A közgyűlés, Baán indítványának elfogadásával, a költségvetést változatlanul elfogadta.

Vihnyefürdő gyógy- és zenealapja tartozását konvertálták ezután 50000 koronával legfőképpen azért, hogy a városi pénztárt mentesítsék a foly-

tonos előleg-adásoktól, mi viszont a városi pénztárt hozza utalan pénzzavarokba.

A ipartestület alakításához egyhangulag hozzájárult a közgyűlés s a tvhat. biz. tagok választását e hó 28-ra tűzte ki; a központi választmányt a régi tagokból alakította meg, újak csak Grillusz Emil és Bartha Béla dr.

Fontosságában messze kiható s a város jövő fejlődését érintő volt Bolemaun Géza főiskolai tanár indítványa, mely arra utalt, hogy a főiskola erősen fejlődik, hallgatóinak, de tanárainak száma is évenként nő, helyén való tehát, hogy a város szűkös viszonyain javíttson s legalább az elhelyezésüket tegye lehetővé, hogy az itt található kimerőségek ne állják majdan útját a főiskola kívánt fejlesztésének. A tanács előterjesztése az érdekek méltatásával azt célozta, hogy a közönség vegye programmba új lakások építését, a főiskolai hallgatók elszállásolására alkalmas szálló nevű diákotthonok létesítését, ezekkel előkészítésként a város mindenirányú fejlődését érintő városi téglagyár létesítését, hogy ha majd az évenként emelkedő államsegély lehetségessé teszi, a lakások és diákotthonok felépítése valóban lehetséges is legyen.

A közgyűlés vita nélkül egyhangulag fogadta el a fontos javaslatot.

Nem elég a három millió!

A városok közigazgatási kiadásaihoz való hozzájárulás fejében az 1909. évi állami költségvetésbe felvett 2 millió korona, a képviselőház intenciója szerint, a városi tisztviselők illetményeinek a kiegészítésére fordítottán, kitűnt, hogy a kiosztott rész akárhány városban a fizetés kiegészítéséhez szükséges összeg 50 %-ának a fedezésére sem elegendő, nemhogy még abból a város egyéb céljaira is jutott volna. Ez készítette a városokat arra, hogy különféle szervezeteikben az 1911. évre a 2 millió korona államsegélynek legalább 4 millió koronára való felemelését kérjék a kormánytól. Hiszen ha a belügyminisztert, az államsegély felhasználása tárgyában kiadott rendeletével, csakugyan az a cél vezérelte, hogy a városi alkalmazottak és a hasonló állású állami és vármegyei alkalmazottak illetményei között mutatkozó eltéréseket — az illetményeknek állami segéllyel való kiegészítésével — megszüntesse, akkor gondoskodni kellett volna a cél elérésének anyagi feltételeiről is. Mert a cél mindaddig el nem érhető, míg a városi tisztviselők a megállapított illetményeket teljes összegükben meg nem kaphatják. Már pedig míg az illetmények kiegészítése meg nem történhetik, addig a városi tisztviselők a nyomasztó gondoktól meg nem szabadulhatnak s a nyugalom helyre nem állítható.

Felesleges is talán fejtegetnünk, hogy az életviszonyok szokatlan megrágtatása folytán a csekély fizetésekre utalt városi tisztviselőknek mily nélkülözést és küzdelmet kell végigélniök. S ezt a siralmas helyzetüket még csak súlyosítja az a tudat, hogy az összes városi közalkalmazottak között a városi tisztviselők azok, akiknek legutóbb rendezték bár az illetményeiket, mégis teljes összegükben azokat még most sem kaphatják meg.

Még 1904-ben rendezték a vármegyei alkalmazottak illetményeit; már évek óta állami kiegészítésben részesülnek a községi és körjegyzők; már jóval előbb rendezték a községi és körorvosok fizetését, nem is szólva az állami alkalmazottakról s csak mindezek után került a sor a városokra, illetőleg ezek tisztviselőire.

Nagyon érthető tehát az az elkeseredés, ami a miniszterelnöknek a kong. állandó bizottságnak adott válasza miatt a városi alkalmazottakat eltölti, mert az az 1 millió korona, amivel a

eddiggi államségélyt a jövő évre nagyobbítani szándékoznak, — még a tisztviselők illetményeinek a kiegészítésére sem elegendő, annál kevésbbé jut abból a városi altiszteknek, szolgálóknak és rendőröknek.

De méltán keserítheti el ez az igazságtalan elbánás a városokat is. Nemcsak azért, mert alkalmazottaik emberséges megélhetéséről nyomasztó anyagi helyzetük, valamint az állami segély csekélysége miatt nem gondoskodhatnak, de azért is, mert hiszen, még ha a tisztviselők illetménye teljes fedezetet nyerne is az állami segélyből, ez még csak közvetve szolgál a városok előnyére, de közegészségügyi berendezéseikre, kulturális célokra, szociális alkotásokra, városfejlesztésre stb. az állami segélyből — kevés város kivételével — semmit nem fordíthatnak.

Ha még meggondoljuk, hogy ez a 3 millió korona eddig csak a jövő évi állami költségvetésben van előirányozva s addig, míg az törvénygyűlés még kevesebbre is leolvadhat, teljesen érthető a kongresszusi állandó bizottság azon gondoskodása és kívánsága, hogy a városok kérik fel országgyűlési képviselőiket, hogy a városok érdekeit a költségvetés tárgyalásakor támogassák s oda törekedjenek, hogy a jövő évi állami költségvetésbe nagyobb összegű állami segély állítsassék be.

A városok országgyűlési képviselőire a jövőben fontos feladatok hárulnak, amennyiben a városok nem elégedhetnek meg a papíros-előterjesztésekkel, amelyekkel eddig csak a miniszteriumok irattárait gyarapították, hanem a jövőben fokozottabb mértékben számítanak orsz. képviselőik támogatására.

Azzal tisztában kell lenni, hogy amit a városok különböző szervezeteikben, mint a városok fejlődésére szolgáló eszméket felvetnek, megvitának, mindaz eleven valóság csak akkor lesz, ha a kormánynál jóindulatú fogadtatásra talál s ha a kormány készsége is megvan azok megvalósítására. Ezt a készséget pedig leginkább az orsz. képviselők hathatós fellépése biztosítja.

Az állami segélynek s ennek kapcsán a fizetésrendezésnek törvényhozási úton az érdekeltek intenciója szerint leendő megoldása most az egyik legfontosabb feladat. Ez ügynél nagyon sok függ az országgyűlési képviselők magatartásától. Lássuk tehát, hogy a városok mennyiben számíthatnak azokra, akik mandátumaikat, a városi lakosság bizalmának köszönhetik.

H I R E K.

— A m. kir. pénzügyminiszterium *Baliga Aurél* főmérnököt a selmecbányai kohótól a körmebányai pénzverőhivatalhoz, *Burghardt József* főiskolai tanáregedet pedig üzemi szolgáltatételre a selmeci kohóhoz helyezte át.

Ugyanez alkalommal áthelyeztetett *Schelle Gyula* segédmérnök a budapesti főfémjelző hivataltól a körmebányai pénzverőhivatalhoz, *Kalotsa Imre* főiskolai tanáreged a főfémjelzőhivatalhoz, *Grillusz Jenő* bányagyakornok, a selmeci kohóhivataltól és *Jakóby István* bányagyakornok Nagybányáról hely. tanáregedi minőségben a főiskolához.

— Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Tornyai Béla* számtisztet a selmecbányai bányagazgatóság mellé rendelt számvevőségűl a dévai pénzügyigazgatósághoz helyezte át; *Gröbel Emil* bányasegédmérnököt pedig a bányászati és erdészeti főiskola bányaműveléstani tanszékéhez tanáregednek osztotta be.

— Kettős családi ünnepély. E hó 8-án vezetett először Budapesten Nászai Vilmos törvényszéki jegyző Létmányi Lilikét, Létmányi Nándor állami főgimnáziumi igazgatónak — ki régebben

r. kath. főgimnáziumunknak volt tanára — és nejeinek Veress Irmának leányát. Az ünnepelő családi körben ugyanakkor váltott gyűrűt a menyasszony huga, Veress József m. kir. bányatanácsosnak és nejeinek, bellussi Baross Máriaának leánya Gizi Hüke Kálmán gépész- és vaskohómérnökkel, özv. Hüke Kálmán névelővel.

— A közigazgatási bizottság e hó 9-én tartotta a rendes havi ülését. Jelen voltak: Horváth Kálmán polgármester, helyettes elnök, Lipsey Ervin kir. főjegyző; Kuliszky Ernő kir. tanácsos, tanfelügyelő; Kegey Sándor kir. pénzügyi tanácsos, Draskóczy Jenő kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, Arthold Géza h. árvasszéki elnök. Dr. Kapp Jakab tiszti főorvos, Dr. Tóth Imre közgazdasági előadó, Dr. Balás Hugó h. tiszti ügyész, továbbá Greguss Antal, Joerges Ágoston, Jezsovics Károly, Hlavathy József, Lestányzsky József, és Dr. Rauchbauer József, választott tagok és Sztanecy Miklós városi főjegyző, a bizottság jegyzője. A polgármesteri havi jelentés tudomásul vétetett. Ezt megelőzőleg jelentette a polgármester, hogy gróf Wilczek Frigyes főispán akadályozva van az elnöklésben és hogy távolmaradásukat Parbaky István, Händel Vilmos és Oszvaldt Gusztáv bizottsági tagok igazolták. A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a város területén levő összes iskolák vizsgálatát megkezdte és október hónapban már több osztályt megvizsgált; az eredményről annak idejében be fog számolni. A kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy az adóhátralék igen nagy és így az adóbehajtás erőlyesen volna fogatosítandó; ezen célból a pénzügyigazgatóság saját közegét fogja kiutálni, hogy a nagy hátralékokat is megállapítsa; ezután pedig esetleg a felelősség kimondása iránt is megteszi javaslatát. Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint az utak állapota jó. Az árvasszéki elnök jelentése szerint 1864 gyámolt és 38 gondnokolt tartatik nyilván ez időszakban. A tiszti főorvos jelenti, hogy október hónapban született 30 gyermek és meghalt 29 egyén. Az első és másodikoltások befejezettek, beoltott összesen 754 gyermek. Kolera-gyanus eset nem fordult elő. A közgazdasági előadó rendes jelentésén kívül kiemeli a városi csemetekert helyes kezelését és jelenti, hogy a csemetekert állami kezelésbe vételét fogja illetékes helyen javasolni. Végül a bizottság több felebeosztást intézett el.

— Törvényhatósági bizottsági tagok választása. Az 1910-ik év végén több bizottsági tagnak lejár a mandátuma. A következő 6, illetőleg 3 évre november 28-án fogják az új bizottsági tagokat megválasztani. Úgy értesülünk, hogy azokat a bizottsági tagokat, akiknek a mandátuma most jár le, hivatalosan fogják újból jelölni, míg az időközben eltávozott, vagy elhunyt bizottsági tagok helyébe oly egyéneket jelöltek hivatalosan, akik, mint nem bizottsági tagok, a városi ügyekben eddig is tevékenyen is hasznosan vettek részt.

— A róm. kath. nőegylet választmányja e hó 10-én tartott ülését özvegy Wagner Józsefné egyleti elnök elnöklése mellett. Megállapították, hogy a karácsonyi ünnepek alkalmából 42 leánygyermeket fognak felruházni és az egyület által segélyezett özvegyek élelmi szereket kapnak. Az alapszabályok rendelkezése szerint Szent Erzsébet napján a plébánia templomban ünnepi istentisztelet lesz. Elhatározta továbbá a választmány, hogy az egyesület javára a városi színházban u. n. filléresélyeket és 1911. évi januárius hó 14-én a városi vígadóban álarcos bált rendez. Az ülésen első ízben vett részt Haverla József belvárosi plébános, aki az egyesületnek igazgatója és akit a választmány nevében az elnökön szívesen üdvözölt, mire ő lelkes szavakkal választott és megígérte, hogy az egyesületet minden módon támogatni fogja nemcsak hivatásában.

— Igazságszolgáltatás. F. hó 5-én tartotta meg a budapesti kir. büntető törvényszék esküdttörőse a főtárgyalást a Wagner László dr. és Kuti István-féle sajtóperben.

Emlékezetes, hogy több, mint 3 évvel ezelőtt, még 1907. június hónapban, a Besztercebányán megjelenő »Kraján« című, tót-nyelven szerkesztett lapban egy rágalmozó cikk jelent meg, mely a liceumot és annak névszerint megnevezett négy tanárát pánszállázmussal vádolta. A »Kraján« című lap a »F. M. K. T.« hivatalos lapja és hazafiasan érző és gondolkodó tót-nyelvtudó olvasóközönsége van. A cikk, melynek tartalma alapvetően volt, nagy erkölcsi és anyagi kárt okozott a selmecbányai liceumnak, mely intézet már négy század óta áll fenn és a magyar kultúrának, nehéző időkhöz is, védőbástyája volt a felvidéken. A megrágalmozott tanárok és az intézet jó hírnevét feltű városi közönség is óriási módon felháborodott a cikk szerzője ellen.

A liceum négy tanára Besztercebányára utazott, hogy Gerő János dr., a »Kraján« szerkesztőjét, kérdőre vonja. Gerő dr. azt válaszolta, hogy a cikk tartalmát Guba Pál kegyesrendi tanártól kapta.

Midőn ezért Guba Pált felelősségre vonták, dr. Wagner Lászlóhoz fordult jogi tanácsért. Dr. Wagner László, hogy Gubához még a gyanú árnyéka se férhessen, magára vállalta a »Kraján«-ban megjelent cikk szerzőségét és kijelentette lapjában, a »Selmeci Újság«-ban, hogy mindenkivel szemben vállalja a felelősséget, mindenkinek hajlandó elégtételt adni. Lapjában maga is elítélte a cikk tartalmát és a megrágalmozott tanároktól és az intézet vezetőségétől bűnbánóan bocsánatot kért. Ezen mindenki felháborodott és dr. Wagner Lászlónak csakhamar tapasztalnia kellett, hogy a megrágalmozott tanárok és a város közönsége is nem tekintti az ügynek ilyen módon való elintézését befogadhatónak. A függetlenségi pártkörben, melynek akkor dr. Wagner László és Guba Pál alelnökei voltak, súlyos szavakkal ítélték el dr. Wagner László eljárását. Ennek következtében Wagnernek is, Gubának is ki kellett a körből lépnie. A támadást Kuti István főkapitány intézte ellene és lapjában, a »Selmecbányai Híradó«-ban, egy sértő cikkben megismételte ezeket. Dr. Wagner László lovagias úton iparkodott a sérelmekért elégtételt szerezni, de a dolog nehezen ment, a tárgyalások folyamán 8—10 párbaj-ügy is keletkezett és a sok lovagias ügynek csak egy párbaj lett a vége, melyet dr. Wagner László segédjének, Bársony Árpádnak a saját segédjével, Kahle Friggyessel kellett megvívnia. Miután dr. Wagner László a vélt sérelmekért nem kapta meg, a szerinte megkívánt, megfelelő lovagias elégtételt, a bíróságnál keresett elégtételt. Bepörölte Kuti Istvánt rágalmozásért és becsületsértésért. A rágalmozási és becsületsértési per azóta, tehát 3 év óta folyik. Az ügyet letárgyalta az ipolysági kir. törvényszék, a kir. ítélőtábla és a kir. kúria, míg végre az illetékes bíróság, a budapesti kir. büntető törvényszék esküdttörőse elé került. Ez a bíróság f. hó 5-én tartotta meg a tárgyalást és meghozta a végleges ítéletet. Az esküdtek verdiktje *nem bűnösnek* mondta ki a főkapitányt és ennek alapján a bíróság felmentő ítéletet hozott. Az esküdttörőse elnöke *Szepessy István* kir. táblabíró volt. Tanúkként kihallgatták Lits Gyula nyug. főispánt, Ungár Kálmán dr. ügyvédet, Künsztler János lic. tanárt, Singer Lajos részvénytársasági titkárt és Guba Pál piarista tanárt. A bíróság a valódiságnak teljes mértékben való bizonyítását engedte meg és így Kuti István és védőjének *Händel Béla* dr. budapesti ügyvédnek, könnyű volt bebizonyítani, hogy az inkriminált cikk tartalma igaz és közérdekből íratott. Szatirája a sorsnak, hogy Singer Lajosnak, Wagner volt segédjének és Guba Pálnak a valómása alapján hozta meg a bíróság a felmentő ítéletet és dr. Wagner Lászlót az összes költségekben elmarasztalta. A 3 évig húzóódó ügy ezzel befejeződött.

— **A városi vízvezeték,** melynek bővítési munkálatai ez évben végeztek, befejezéséhez közeledik. A munkálatok célja kettős volt. Egyrészt arra kellett törekedni, hogy a vízmennyiség szaporíttassék és a víz mennyisége javíttassék. E célból a vízvezeték körülüli területen, ahol csak lehetett, a talajvizeket összegyűjtötték alagsóvezéssel, melyek körülbelül 3 liter másodpercenkénti vízmennyiséget adtak, úgy hogy már ez év folyamán is megtörtént, hogy néhány napig csupán ezen vízzel és a Sattel-tároló vizével látták el az egész város szükségletét. A víz javítására, a Sobó-tároló vizét, melyre ezentúl is szükség lesz, száraz időben egy hatalmas vízeséssel keresztül hozzák érintkezésbe a levegővel, miáltal a benne foglalt vaskovandók nagy részt kicsapódnak. A Sobó-tároló vize ezentúl bejut a tóba, hol hosszú ideig raktározva, végleg megszabadul kártékony alkatrészeitől. A Szt.-János-forrás vize a tó feletti medencébe gyűl össze. Mindezen vizek fölösleges része, ami a napi fogyasztásra nem szükséges, a tóban gyűjtetik össze s innen jutnak el a vízvezeték felügyelő lakása melletti »Breda« rendszerű szűrőkhöz, melyeknek szerkezete olyan, hogy a szűrőrétegre rakódott iszap egy kavarró-készülék és a zárcsapok irányítása által néhány perc alatt leöblíthető. A szűrőkből a víz az alsó medencébe jut, mely 200 m³ befogadó képességgel a jelenlegi napi szükséglet 40%-át képes befogadni. A medencéhez jutó vízmennyiség lefolyása uszógolyó-csapokkal szabályoztatik az éppen mutakozó vízsükséglet szerint. Megemlítenéd még, hogy az egész vízgyűjtő terület már részben be van fásítva s tárgyalások folynak a közeli egyéb területek megszerzéséről és befásításáról is.

A másik cél volt a városi vízvezeték csőhálózatát lehetőleg kibővíteni. Így kiépült újlag az Akadémia-utca, Péch Antal-utca, Honvéd-utca, Zsigmond-utca, Deák- és Erzsébet-utca csőhálózata, melyeken 12 új közkút és 8 új hydráns lett felállítva. Ezeknek működése ugyan némi kívánni valót hagy hátra, de ezen hibák csak átmeneti jellegűek. Az alsó városrészben uralkodó 12 légköri túlnyomás megszüntetésére az Akadémia-kerületében épül egy új nyomás apasztó-akna.

Amit a jelenlegi körülmények között a vízmennyiség szaporítására és javítására meg lehetett tenni, megtörtént, de tény az is, hogy ezen téren még sok munkára lesz szükség, mivel ezen műállandó fejlesztésre s folytonos gondozásra szorúl.

— **Fenyegetés a bíróság előtt.** Dr. Wágner László, a Kuti István elleni sajtóperben mondott védőbeszédje alkalmával, arra kért az esküdtbírákat hogy hozzanak szigorú, a bűnösséget kimondó verdiktet, mert különben maga volna kénytelen ebben az ügyben bíraskodni. Leszegezzük Dr. Wágner Lászlónak ezen fenyegető kijelentését, egyrészt azért, hogy Kuti Istvánt óvatosságra intjük, másrészt, hogy egy esetleges inzultus alkalmával az előre megfontoltságot könnyen meg lehessen állapítani:

— **Marschalkó Rózsika** budapesti énekművész nő folyó hó 22-én, kedden este 8 órakor tartja meg hangversenyét a városi vigadóban. A hangverseny műsorát lapunk jövő számában közöljük.

— **Díszmú-kosár fonás.** Oldal Mária budapesti okl. tanítóné egy, két hétre terjedő tanfolyamot akar városunkban tartani, melyen a díszmú-kosár fonást fogja tanítani, ami újabban igen kedves foglalkozásává lett az urinőknek. A tanfolyam díja 10 K; a hozzávaló anyag ára 5 K és a szerszámok ára 5 K. A tanfolyam befejezése után a készített munkákkal kiállítás rendezés és a tiszta jövedelem jóteknő célra fordítatik. Akik ezen tanfolyamban részt akarnak venni, szíveskedjenek öv. Wagner Józsefné egyleti elnökönél szándékukat bejelenteni.

— **Halálozás.** A selmecebányai Joerges-nyomda személyezet gyászlapon jelenti, hogy szakértünk, *Pozsolyky Andor*, életének 21-ik évében, folyó hó 7-én meghalt. Temetés 9-én, délután 1/4 órakor volt.

— **A helybeli kerületi muokásbiztosító pénztár.** A »Selmecebányai Hirlap« folyó évi október 23-án megjelent számában a dr. Szegedi Sándor orvos által beadott közleményben felhozott sérelmek a valóságnak egytől-egyig meg nem felelnek, ezekre nézve megjegyzéseinket a kilátásba helyezett központi vizsgálat alkalmával fogjuk megtenni; ezek felett hírlapi polemikába egyáltalában nem keveredhetünk a »Selmecebányai Hirlap« folyó évi október 23-ikán megjelent számában közzétettek után.

A központi kiküldöttet a pénztár elnöksége is várva-várja. *Pénztár elnöksége.*

— **Üzletátvétel.** Weisz Ignác 29 év óta fennálló fuvarkereskedését, mint értesülünk, Ernst Zsigmond kereskedő vette át, aki, mivel a főiskola épülete alatt levő helyisége szűknek bizonyult, legközelebb már az új helyiségbe költözik. Weisz Ignác csupán a dohánynagyfőzsdét tartotta meg. Üzletét a Hungária-szálló mellett levő Collinászféle bolthelyiségbe helyezte át.

— **A tanári kongresszusról.** Olvasóink a fővárosi lapokból bizonyára tudják már, hogy Magyarország középiskoláinak a tanársága folyó hó 7-én és 8-án kongresszusra gyűlt össze Budapesten. A kongresszusnak három szerény kívánsága volt. Kérte a minisztert, hogy a státuszrendezést már az 1911. évi költségvetésben hajtsa végre; hogy a szolgálati éveknél 30-ról 35-re s a heti óráknak 18-ról 20-ra tervezett fölemelését ejtse el s végül, hogy a középiskolai ügyosztályban szakembereket, tanárokat alkalmazzon.

Másnap, november 8-án, tisztelettel a tanároknak mintegy 800 tagú küldöttsége Zichy János gróf miniszternél, aki nemhogy meghallgatta volna a tanárság jogos kívánságait, hanem határozottan kijelentette, hogy a státuszrendezést csak három év alatt hajtsa végre s ezt is csak úgy, hogy a szolgálati éveket 35-re, a heti órákat pedig 20-ra emelik.

A jelenvolt tanárok csüggedten, lealázva távoztak a minisztertől s már mintegy negyed-részként ment csak el Berzeviczy Alberthez, a képviselőház elnökéhez, hogy támogatását kérje.

A november 8-án, d. u. 3 órakor folytatott kongresszuson heves kifakadások voltak a miniszter eljárása ellen s mint halljuk, olyan megállapodások történtek, hogy ha a tanárság régóta vajdú ügye. fejbevalóinak tájékozatlansága, vagy részvétlensége folytán dűlőre nem jut, a magyar tanárság *kulturstrájkba* lép. Nem vesz részt semmiféle kulturális mozgalomban, kilép minden egyesületből és szorosan csak az iskolai kötelességének tesz eleget.

Részünkről csak helyeselni tudjuk ezt az eljárást, mely mindenképen méltó a miniszter eljárásához. Aki egy ilyen hatalmas, előkelő testülettel olyan bánásmódot tanusít, mely a szimpátiának, az együttérzésnek, a *jóindulatnak* parányi szikráját is nélkülözi, az ne várja, hogy a magyar tanárság, kulturális törekvésében, támogassa. Amit a magyar tanárság kér, *jogos*; azt már rég meg kellett volna adni ennek a rosszul fizetett, temérdek munkájú, de semmi elismerésben sem részesülő osztálynak, melyet minden, hasonló képzettségű osztály megelőzött már. Számítatlan olyan osztály, melynek a magyar kultúra sohasem köszön annyit, mint a tanárságnak. Ha a tanárság, különösen a vidéken, távol marad minden kulturális mozgalomtól, tessék *akkor* megnézni a magyar kultúrát; tessék *akkor* konstatálni, mit végez ez a rend, melynek mindezekért csak mellőzés, csak indolencia és — mint a legutóbbi eset is mutatja — csak semmibe vevés jutott osztályrésztül.

Kíváncsian várjuk a további fejleményeket.

— **Dr. Kallnovszky Zoltán fogorvos hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét.**

— **Kritika.** A Halasi Andor szerkesztésében megjelenő kritikaművészeti folyóirat 12. száma a következő tartalommal jelent meg: A kritikai kritikája c. rovat a »Balga szűz« kritikájával foglalkozik. Zilahi László a »Rablellek«-ről ír. Bócz Bálint »A bűnbak« címen a Farkas Pál kritikus elpáholtatásának esetét teszi szóvá. Oscar Wilde-nek »A kritikus mint művész« című ragyogóan szép értekezése folytatódik. Homonnai Albert a színpad és irodalom fejlődéséről ír. »A variété féle« címen. Tartalmas a »Szinház és zene« rovat. A »Szó-kamra« rovatban a Mórucz Zsigmond költői nyelve van feldolgozva. A »Kerülés« rovat harcos kézzel rázott eleven kaleidoszkopja egészíti ki a gazdag füzet tartalmát. — A »Kritika« előfizetési ára: egy évre 6 korona. fél évre 3 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 27. sz. a. van. Kapható *Joerges Á. özvegye és fia* könyvkereskedésében.

— **A városi tisztviselő mérnökök országos gyülekezetéhez!** Az ország városi municipiumainak mérnökei vasárnap, f. hó 13-án fogják Budapesten második értekezletüket megtartani a célba vett országos szövetség létesítése és a sérelmeik elhárítása végett, a kormány és a törvényhozás elé terjesztendő memorandum megvitátása, megszerkesztése és küldöttségileg történendő elhelyezése tárgyában. Ebből az alkalomból melegen üdvözljük a kartársakat! Ugy is, mint a műszaki tudományok lételeményeseit, úgy is, mint a közmunkák közvetlen tervezőit, megindított és önzetlen, szigorú ellenőreit, akiknek tetteit, alkotásait — hosszú éveken át — a legéberebb figyelemmel kísértük, ismertettük és bíráltuk. (Ezen rendeltetésünk teljesítésében megismertettünk és bíráltuk.) Ezen rendeltetésük teljesítésében meggyőződöttünk róla, hogy a magyar municipiumok mérnöki kara — minden tekintetben — hivatása magaslatán áll. Tud, alkot, puritán és szerény. Sőt ezen utóbbi minőségében akkora tökéletességre vitte, hogy szerénysége, egyenként érve, szinte önmaga iránti szerénytelenségnek vehető. Mérnökeink eddig annyira szerények voltak, hogy a jövedelmesebb állásokat, a dícséreteket és elismeréseket, honoráriumokat, kitüntetések mindig másnak engedték át és beérték vele, ha ajutalmak és dícsérek zsebre vágására mindig kész tényező, előtérbe tolták őket akkor, amikor baj támadt és mások hibáit bűnbakra volt szükség. Áll ez a főváros s a vidéki városok mérnöki karára nézve, amelyek — imhol — a testületi erőben rejlő hatalom adta bátorsággal és a kitűzött cél biztos elérése reményében tették meg a kezdő lépéseket tömeges sérelmeik eliminálására. Erőt, kitartást kívánunk kartársainknak a siker kivívásához és újból melegen üdvözljük őket!

— **Tájékoztató jogi vizsgákra készülőknek.** A napokban hagyta el a sajtót dr. Kertész *Tájékoztató* című könyve, mely a kolozsvári jogi vizsgák körülményeiről és az azok körül felmerült változásokról bő kimerítést nyújt. Az intézet az egyetemi szabályok szerinti legrövidebb idő alatt doktorátushoz juttat, ami a Székely-javaslat törvénybe lépése előtt nagyon fontos. Szigorlatokra 4—6 hét alatt biztosan előkészít és így a jelölt időt takarít és pénz, mert az előkészítés díja valóban csekély. Minden szülő saját és fia érdekében cselekkék, ha igénybe veszi a *Dr. Kertész Jogi Előkészítő szemináriumát*, mely *Kolozsvárt*, Bartha Miklós-utca 22 sz. alatt van. A most megjelent érdekes tájékoztatót ingyen küldik és minden levélbeli megkeresésre is rögtön választ adnak. Otthon készülőknek kitűnően bevált rendszer.

— **Az osztrák-magyar bank kamatlábemelésé.** Az osztrák-magyar bank főtanácsa, tekintettel a hitelforgalom terén beállott emelkedésre, elhatározta, hogy a bank kamatlábát 4%-ról 5%-ra emeli, hogy ezzel a nyugati pénzpiacokkal való kiegyenlítést előidézze.

— **„Néte ne!”** eredeti székely góbságok, a budapesti »Péterfy-asztal« vig tagjai gyűjteményéből. Képekkel, 1 kor. *»Kacagó szövegek«*

a szövetezeti élet vidámságai. Képekkel. I. Kor. Mindkét könnyűjúdonságot a mulatni vágyók részére, postai szállítással együtt 2 K.-ért küldi: Péterfy Tamás író. Bpest, IX. «Köztelek». Péterfy Tamás eredeti humorát ismerjük és könyveit bizalommal ajánljuk olvasóinknak.

— Ritka alkalom című, Rosenauer Gyula beszercebányai butorkereskedő, kárposit és asztalos hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét, mert az abban foglaltaknak a kitüntetett áron való megszerzése csakugyan ritka alkalom.

— A tisztelt hölgyközönség b. figyelmét felhívjuk hazánk egyik legkedveltebb divatáruházának Weiner Mátyásnak (Budapest Andrássy ut 3) mai lapunkban megjelent hirdetésére. Weiner Mátyásnál már megkezdődött a Nagy Karácsonyi Vásár és a remek modern és páratlan olcsó mintagyűjteményét komoly vevőnek kívánatra készíttél küldi ingyen és bérmentve.

— Csalódni emberi dolog, de nem okvetlen kell. Ha «Réthy» névre figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem eredeti pemetéfi cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszser, mely köhögés, rekedtség, hurutos bántalmak sok ezer esetében kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a «Réthy» név.

— A hálószobák réme, a poloska kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinrel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, bútort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható Margótsy gyógyszerárában Selmecebányán, valamint a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán.

— Hol kapható jó és olcsó téglá? A választ erre a kérdésre számtalan építető keresi. Az építető a tégladrágaság okát természetesen arra vezeti vissza, hogy a gyáros sokat akar keresni árúján. A voltaképeni ok azonban az előállítás nehézségében van. A géppel való téglagyártáshoz nagy és drága berendezés szükséges, ennek beszerzésére pedig nem mindenki számíthatja rá magát. A kézi vetéshez nem kell ugyan olyan nagy befektetés, de roppant nagy nehézség, hogy a kézi vetéshez szakmunkás kell. Ugyanis megfelelő számú jó téglavetőt nehezen lehet kapni, mert a munka télen szünetel, tehát a munkás nem marad egy helyen, a téglagyárak pedig, még a legnagyobbak is, mégis ráztorolnak a kézi-téglára, mert a legtöbb építőmester szerint a kézi téglá jobban faragható és érdes felületénél fogva jobban köt a géppel készített téglánál. Mindez arra indította Németország egyik legnagyobb téglagyárát, a «Jacobiwerk»-et, hogy egy téglavetőmester találmányát mérnökei által tökéletesítse és «1910 modelű szabadalmozott téglavetőgép» elnevezés alatt forgalomba hozza. Ez a gép ugyanolyan téglát állít elő, mint a legjobb minőségű kézi vetésű téglá, sőt még jobb minőségben, mert a téglák teljesen egyenletesek és egyformák. Ezen gép 2 ökörrel, 2 lóval vagy egy 5—6 lóerejű motorral hajtható; a felállítás olcsó, mert nem kell hozzá sem gépház, sem alapzat; szakmunkásra nincs szükség, napszámok vagy gyerekek is elegendők a kiszolgálásra. A gép ára aránylag csekély, előállítási költségei tehát minimálisak és így bizvást mondhatjuk, hogy valóban jó és olcsó téglát ott lehet kapni, ahol az 1910 modelű szabadalmozott téglavetőgéppel készítik a téglát. A gép megtekinthető és felvilágosításokat szívesen nyújtanak Gellért és Társa cégnél Budapesen, VI. Teréz-körút 41. Ez a cég képviseli a Drezdai Motorgyár Részvénytársaságot is és gépei jóságáért teljes garanciát vállal.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejthetetlen jó atyánkat utolsó útjára elkísérni s ezáltal fájdalunkat enyhíteni szivesek voltak, hálás köszönetünket.

A Buxbaum-család.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok a jó barátok s különösen a borbélyok, kik fiam ravatalára koszorút helyeztek s utolsó útjára kikísérték, őszinte köszönetem kifejezését!

Selmecebánya, 1910 nov. 11.

Özv. Markward Józsefné és családja

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziszser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az újszülöttnél egyéb követelményekben szenvednek

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit

MOLL-FELE SOS-BORSZÉSZ

Fájdalom csillapító és erősítő **Bedörzsölés.** MOLL-FELE FORTISOLIN FOG- és Száj-ápoló

Eltanert, régi jó hírnevű háziszser szagattatás és hűtéstől származó mindennemű betegségek ellen

Eredeti üveg ára K 2—

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész, es. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

SARG-féle 60

KALODONT

LEGJOBB FOG-CRÈME

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1910 évi október hó 29-től november hó 4-ig.

Születés.

Kostyál Ignác, Czibrin Anna, leány Selmecebánya
Némethy Sándor, Groszman Mária fiú »
Strba István, Boroska Ilona leány »
Shring János, Rieckschlosz Anna fiú Felsőóróna
Lupták Mihály, Bartók Mária leány Selmecebánya
Loptauer János, Baeskor Ilona » Kishánya
Weisz Fülöp, Weissenstein Regina fiú Selmecebánya
Lupták József, Ziegler Józsefné »
Lupták József, Ziman Anna, leány Hodrusbánya

Házasság.

Drexler János, Turcsan Éva, Selmecebánya
Schipek Antal Diósgyőr, Chilo Anna, Selmecebánya
Paczner Károly Borgóprund, Gulrich Ilona »
Toth László, Bello Gizella »
Lubik Kálmán, Gubriánszky Mária Hodrusbánya

Halálozás.

Özv. Sztancsok Mihályné 77 éves, brigh kór Selmecebánya
Neubauer Mátyás 85 éves, aggkor »
Markward József 88 éves, tüdőgümőkór »
Szeltszám Károly 41 éves, szívbiliantüübaj »
Pozseszky András 21 éves, tüdőgümőkór »
Buxbaum Ferenc 84 éves, aggkor »
Krieger Samu 3 hónapos, görcsök Kishánya »
Pischof Anna 48 éves, Selmecebánya.

5065. 1910. rkp. sz.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a helybeli m. kir. erdőgondnokság az erdőkinestár tulajdonát képező és Sasköszékely község határában fekvő »Pod zsirice, Kalinova, Stalovo, elő-, közép- és hátsó Pensana,« Kövesmocsár község határában fekvő »Oszicsini, Handel, Hajle, Granjár, Králfafelot,« Teplafő határában fekvő »Chotárna és Bukovec« erdőrészekben, illetve dűlőkben a rókák és egyéb duvadak mérgezésére engedélyt kér.

Az engedély megadása előtt felhívom azokat, kiknek ez engedélyezés ellen kifogásuk van, hogy azt hozzám 1910. évi november hó 25-ig jelentsék be.

Selmecebányán, 1910. évi november hó 10-én.

Lindmayer János,
rendőrfőkapitány helyett.

4950/1910. rkp. sz.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a helybeli m. kir. erdőgondnokság Tópaták község határában fekvő

»Kosuhla, Staistye, Pod cservena« nevű erdőrészekben az elszaporodott rókák és egyéb duvadak mérgezésére engedélyt kér.

Az engedély megadása előtt felhívom azokat, kiknek az engedélyezés ellen kifogásuk van, hogy azt hozzám 1910. évi november hó 20-áig jelentsék be.

Lindmajer János
rendőrfőkapitány helyett,

8935/1910. vt. sz.

Hirdetmény.

Selmeceb- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa közírré teszi, a tulajdonát képező s Hodrusbánya külterületben fekvő korcsmának az 1911. évi január 1-től kezdve 6 (hat) egymásután következő évre bérbeadása végett a f. é. nov. 22-én d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árverést tart.

Kikiáltási ár évi 800 (nyolcszáz) koronából álló bérösszeg s az állami adó megtérítése. A részletes feltételek a városi számvevőségél megtekinthetők.

Árverezők, ha e város területén ingatlan vagyonuk nincsen, kötelesek az árverés megkezdése előtt az annak megtartásával megbízott tisztviselőnél a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzzül lefizetni.

Horváth Kálmán,
polgármester.

8662 sz. 1910. vt.

Hirdetmény.

Selmeceb- és Bélabánya sz. kir. v. tanácsa közírré teszi, hogy a rendőrlégénység és hivatalozgák részére az 1911. évben szükséges ruházat beszerzése végett a folyó évi november 21-én d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árlejtést tart. Írásbeli ajánlatok is elfogadhatók és a fennjelölt napig, a szövetimintákkal együtt, a város tanácsához betérjesztendők. A részletes feltételek a városi számvevőségél megtekinthetők.

Munkába kerül:

I. Rendőrlégénység ruházata:

19 db köpeny	kikiáltási ár dbként	32:52 K
19 » kalap	» » »	5— »
19 » pantalon nadrág	» » »	11:26 »
19 » sipka	» » »	3.— »
19 » kardbojt	» » »	2:40 »
19 » szipszinor	» » »	—70 »

II. Hivatalozgák ruházata:

2 db nyári zubbony	kikiáltási ár dbként	17:26 K
2 » pantalon nadrág	» » »	11:26 »
2 » lengyel nadrág	» » »	11:26 »
2 » köpeny	» » »	32:50 »
2 » sapka	» » »	3.— »
2 » mellény	» » »	4:46 »

III. Polgármesteri huszár ruházata:

1 db pantalon nadrág	kikiáltási ár dbként	11:26 K
1 » köpeny	» » »	32:50 »
1 » sipka	» » »	5.— »
1 » mellény	» » »	4:46 »

Selmecebányán, 1910. október hó 21-én.

Horváth Kálmán
polgármester.

4921/1910. rkp. sz.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a helybeli bányászati és erdészeti főiskola rektora az ezen főiskola vadászterületéhez tartozó Tópaták község határában fekvő Pod Auderlok, Kurace, Talvive, Szemitam, Kisiblye erdőrészekben az elszaporodott rókák és egyéb duvadak mérgezésére engedélyt kér.

Az engedély megadása előtt felhívom azokat, kiknek az engedélyezés ellen kifogásuk van, hogy azt hozzám folyó évi november hó 20-áig jelentsék be.

Lindmajer János
rendőrfőkapitány helyett.

26553/II/1910. szám.

Hirdetmény

a házbérbévedelem bevállása tárgyában.

A házbérbéradó 1911. évre való érvénytel kivetendő lévén, az ezen kivetés alapjául szolgáló házbérvallomási izek benyújtására a m. kir. pénzügyminiszterium 1910. évi 111800. szám alatt

kiadott rendeletével az 1910. évi november hó 2-től 30-ig terjedő időt tűzte ki.

A házadóról szóló 1909. évi VI. t.-c. 46. §-a értelmében a bevallás annak a községnek előjáróságánál történik, amelynek területén a ház fekszik.

A házbérbjövédelen bevallására kötelezve van:

- a) a tényleges birtokos, illetőleg vagyonközösség esetén az összes tényleges birtokosok;
- b) a házközösségnél annak feje;
- c) nem üjogu, valamint jogi személyeknél a törvényes képviselő.

Ha a közös tényleges birtokosok közül csak egy ad vallomást, utóbbi az összes tényleges birtokosok meghatalmazottjának tekintendő.

A ház tényleges birtokosa (tulajdonos vagy hasznélvező) illetve a törvényes képviselő a házbérvallomási ívet meghatalmazott által is kiállíthatja, ennek eljárásáért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős. A helymentes meghatalmazás kívánatra felmutatandó.

Felhívtnak tehát a vallomásra kötelezettek, hogy a házbérvallomási ívet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a községi előjáróságánál, (városi adóhivatalnál) legkésőbb november hó 1-től november hó 30-ig nyújtják be.

A bevallás tárgyát a házak évi nyers bérbjövédelen képezi. Nyers jövedelmek tekintendő együttvére mindaz, amit a bérlő a bérleti tárgy használat fejében a bevallás időpontjában ellenértékül fizet, illetőleg teljesíteni tartozik.

Íde számítandók különösen:

1. a szoros értelmében vett lakbér;
2. a természetbeni szolgáltatások, a tulajdonos helyett fizetett kárbiztosítási díjak, állami helyhatósági s egyéb adók, azoknak az összegeknek kivételével, melyeket a bérlő községi adó fejében házbérfelíreke elnevezése alatt vagy más községi lakásadó címén fizet, ha a bérbeadó ezeket az összegeket elkülönítve mutatja ki vagy bérvallomásában odanyilatkozik, hogy a mellékjárdelkaival együtt bevallott nyers jövedelmében a házbérfelíreke már befigyaltatnak.

3. azok az összegek, melyeket bérbeadónak a bérlő háztartása keretében vízvezeték, éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilyen műmellékköltségek címén fizet, ide nem értve a ház gondozásával megbízott egyénnek a bérlők részéről külön fizetett, akár előre meghatározott járandóságokat, továbbá a lakásvilágításért és fűtésért külön megállapított összegeket, végül a bérlő mint üzlettulajdonos által üzleti céljaira felhasznált víz után fizetett vízvezetési díjakat;

4. azok az összegek, melyeket a bérlő a bérbevett ház vagy lakrészek állandó átalakításának vagy karbalyezésének költsége fejében a bérbeadó beleegyezésével sajátjából oly feltétel alatt előlegezett, hogy e költség visszatérüléséig készpénzben aránylag csekélyebb összegű lakbért tartozzék fizetni. Ha e költség visszatérítése a szerződő felek által több évre osztott fel, a költségeknek csak ama része számítandó a nyers jövedelmekhez, mely a megállapított felosztás szerint az illető évre esik.

Általános házbéradó alá eső helyeken a házbirtokos által használt vagy másnak ingyen átengedett épületeknek, illetve épületrészeknek, nyers házbérbjövédelen gyanánt a bérbeadás esetén elérhető hasznérteket (bérértéket), az üresen álló lakásoknál pedig az előző évi adóalapot kell bevallani.

Üzletfelszereléssel, földbirtokkal, házi kerttel vagy egyéb dolgokkal és jogokkal együtt bérbeadott házaknál vagy lakrészeknél nyers jövedelmek az az összeg vallandó be, mely házbérb címen a bérszerződésben külön kiténtve van.

Butorzáttal együtt bérbeadott lakrészek bérbjövédelmét minden levonás nélkül kell bevallani, amelyből azonban a butorzat elhasználása fejében 30%-ot a kivétel közegek fognak leszámitani.

A bérlők a vallomási íven bizonyítják a vallomás helyességét, növekknek a vallomásra kötelezett felhívása folytán a megfelelő rovatba történt bejegyzése által. Ez a bejegyzés a bérösszeg beírása előtt tilos.

A felek a házbérvallomások beadásáról elismervényt kérhetnek.

Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, a kivetésorán megállapított házbéradónak 1%-át, ha pedig a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló

felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, további 4%-át fizeti pótlék fejében.

Ha a vallomásra kötelezett a vallomási ívet a bérösszegnek beírása előtt írta alá bérlőjével, annyiszor büntetendő 5-200 koronáig terjedő rendbírsággal, ahány bérlőjénél ezt elkövette. Hasonló rendbírság alá esik a bérlő is, ha a vallomási ív aláírását elfogadható ok nélkül megtagadja.

Bíróilag büntetendő, vagyis jövedéki büntető eljárás alá eső kihágást követ el a tényleges birtokos vagy annak törvényes képviselője, ha a házbérbjövédelenre vonatkozó vallomási ívben adóköteles jövedelmét szándékosan elhallgatja, vagy abban tudva valótlán vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrovidítésére alkalmas. Ha ennek a kihágásnak elkövetésében a bérlő is szándékosan részt vesz, ez a tettessel egyenlően büntetendő.

Tájékozául szolgáljon végül, hogy a vallomásra kötelezett a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási ív részére hivatalból kézbesítve nem lett. Ipolyság, 1910. évi október hó 26-án.

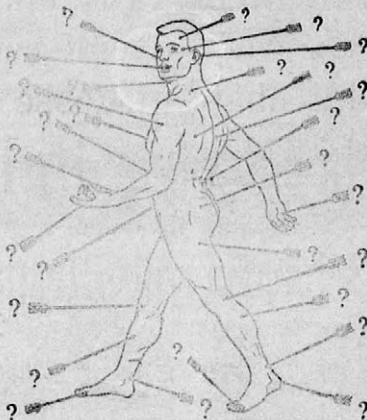
A m. kir. pénzügyigazgatóság.

Dr. Hiersch Károly

kir. tanácsos — pénzügyigazgató.

HIRDETÉSEK.

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsáfluidákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő, udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmege).

I. A Feller-féle Elsáfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengéset megcsillapító hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzi, köszvényi, idegyengeséget, oldalszúrást, szagatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábat, bémulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem emített betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hülléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógy-sikerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a «Feller» nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görcs, étvágytalanság, veségés, hányási inger, rosszullét, felbőfőség, puffadás, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsáfluidákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelést gondosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmege).

1 esetleg 2 egymásba nyíló, szépen bútorozott szoba kiadó 1-2 szolid és intelligens lakó részére. Helyben Péch Antal-utca 37. sz,

Versenyárgyalási hirdetmény kaviesszállításra.

A magyarországi kir. államépítészeti hivatalok területén lévő állami közutakon az 1911., 1912., 1913., 1914., 1915. és 1916. években eszközlendő kaviesszállítás biztosítása céljából az alább közölt határnapokon a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumban és az illető államépítészeti hivatalok helyiségében, zárt írásbeli ajánlatok útján, nyilvános versenyárgyalás fog tartatni és pedig:

folyó évi november hó 23-án:

a löcsei, eperjesi, lipótszentmiklósi, alsókubini, trencsényi, nyitrai, turócszentmártoni, beszercebányai, aranyosmaróti, ipolyági, balassagyarmati, rimaszombati és miskolci államépítészeti hivataloknál.

A vállalkozni kívánók ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium segédhivatalának főigazgatójához vagy azon államépítészeti hivatalhoz címezve, amelynek kezelése alá az illető állami közút tartozik, legkésőbb a kitűzött árgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtják be.

A szállítási szerződés és részletes feltételek az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felszólási kimutatás és körminták az államépítészeti hivataloknál a szokott hívá alos órákban átvehetők, illetve megtekinthetők.

A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara.

FOGORVOS

Med. Univ.

Dr. Kalinovszky L.

egészségtan tanár, specialista száj és fogbeteg részére

Budapestről Selmecebányára érkezett és

rendel november hó 10-től 24-ig

Hungaria - Szálloda

I. emelet, ajtószám 8-9. alatt.

Szájpadlás nélküli fogak, fogsorok és aranykoronák készítése a gyökerek eltávolítása nélkül.

Legújabb fogsorok. Aranyhidak.

Fog- és fogtőhúzás a legújabb módszert érzéketlenítéssel, teljesen fájdalom nélkül.

Fogtisztítás fájdalom nélkül. Fogtömések arannyal, platina-, ezüst-, cement-, opál- és porcelánnal.

Tört, rossz és használhatatlan fogsorok javítása és újja átdolgozása eszközöltetik.

Mérsékelt árak!

Munkámért jótállást vállalom.

Állami hivatalnokoknak árengedimény.

Rendel: 9-12-ig és 2-5-ig.

Mérlegjavító tanfolyamok.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr 57769/1910. számú leiratával közölte a kereskedelmi és iparkamarákkal a mérlegjavító tanfolyamok tantervét.

E tanfolyamok rendezésével a fémipari szakiskolák bizattak meg; kerületünkhöz legközelebb esnek; felső ipariskola, Kassa, fémipari szakiskola Selmecebánya, Győr, Pozsony, ahová az érdekeltek fordulhatnak.

A kamara készségesen ad további felvilágosítást és közvetíti a jelentkezést.

Besztercebánya, 1910. évi október hó 29-én.

A kereskedelmi és iparkamara.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” véd-
jeggyel!

Minden hölgynek fontos ezen hirdetést elolvasni!

WEINER MÁTYÁS

női divatruházában

Budapest, VI., Andrásy-ut 3.

November 15-től kezdve december 24-ig szokatlanul olcsó árak mellett nagyarányú

karácsonyi vásárt rendez.

ELADÁSRA KERÜLNEK:

Sport flanel jó minőségű . . . most 17¹/₂—19¹/₂ kr.
Angol flanel sötét színekben. 29 >
Zsinór barchet török és egyéb új minták most 35 >
Levántin (kreton) jól mosható, 200 minta most 19—22 >
és feljebb.
Mosó delainelemek remek minták . . . most 23—27 kr.
és feljebb.
Selyem ruha vászon minden színben most 39—55 kr.
és feljebb.
120 cm. széles gyöngyszövésű és diagonál
kamgarn minden színben most 49—58 kr. és feljebb.
120 cm. széles angol kelme szürke árnyalatokban
most 45—55—65 kr. és feljebb.
120 cm. széles női posztó sötét színekben
most 49—85 krajcárig.
186 cm. széles zsolnai gyártmányú, angol ízlés
után készült kosztüme kelme, előbbi ára 3 forint
most 1.75 kr., 2.— forint.
Bársony ujdonságok kosztüme, pongyola és
bluzokra, most 65—75 és 98 kr.

Kívánatra mintákat vidékre ingyen és bérmentve szívesen küld.

10 forintot felüli megrendeléseket bérmentve szállít.

Révai nagy lexikona,

(18 kötet à 16 korona)

melynek novemberben jelenik meg az I. kötete, nálunk is megrendelhető a fővárosi cégek s napilapok által hirdetett havi 4 K részletekre.

Az I. kötet megjelenéskor kívánatra betekintésre küldetik.

Kérünk eziránt szíves értesítést.

Kiváló tisztelettel

Joerges Á. özv. és fia

könyvkereskedése, Selmecebányán.

Aki birtokot, házat, bútort, hangszert, gépet, vagy bármiféle felszerelési tárgyakat venni vagy eladni akar, aki lakást keres, vagyilyent bérbe adni óhajt hirdesse a Selmecebányai Hirlap

hirdetési rovatában.

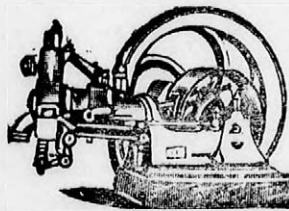
A Selmecebányai Hirlap-ot

állandóan sok ember olvassa,

azért mindig akad megfelelő ajánlkozó.

Drezdai Motorgyár Részvénytársaság

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzín-, Nyersolaj-, Gáz- és Petroleum-motorokat és locomobilokat valamint szívógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!

Egytetemes generatorunkkal a tényleges lóerő óránként csak körülbelül 1 fillérbe kerül

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. sz. Telefon 12—91.

Logmesszobhornonó jótállás!

Kedvező fizetési feltételek!

St. Louisi világtállítás 1904.
„Grand Prix”

Jobban tisztít, mint más fémiszifítószerek.

Pályázat.

A választmányok október hó 22-én kelt határozata alapján pályázat hirdettek a m. kir. «Bányászati és Erdészeti Főisk. Ifj. Kör»-ben dec. hó 1-én megüresedő vendéglői állásra.

Pályázhatnak mindazon nős egyének, kik maguk, illetve feleségeik kellő jártassággal bírnak úgy a vendéglői, valamint a konyhai teendőkben.

A pályázathoz megkivántatik:

- keresztlevél
- erkölcsi bizonyítvány
- feltüntetendő a pályázatban a pályázó családtagjainak száma.

Továbbá az állás elfoglalásakor 200 korona óvadék letétele.

Javadalmazás.

Szabad lakás a Kör helyiségében, fűtés, világítás, havi 30 kor. cselédtartási díj, a beszedett biliárd és kártya pénz után 5 %, az italmérésből befolyt összes jövedelem, továbbá megengedtetik ugy ebédre, valamint vacsorára étkező főisk. hallgatók tartása a Kör helyiségében, kiknek száma korlátlan.

A konyha és vendéglői felszerelésről köteles a vendéglős gondoskodni.

A pályázat határideje folyó évi november hó 15. bezárólag.

A pályázatok a főisk. Ifj. Kör elnökségéhez címzendők.

Selmecebánya, 1910. október 29.

Plentzner Frigyes
köri elnök.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

RÉTHY-féle pemetefűcukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Egy jó karban levő rövid **zongora** azonnal eladó. — Megkeresések Felső-Rózsa-utca 121. szám alá kéretnek.

ALKALMI VÉTEL!

Pompás zsebóra láncsal csak 3 korona 90 fillér.

Mint hogy nagy mennyiségű órát vásároltam, abban a helyzetben vagyok, hogy eladhatok 1 ezüst britannia Rem. anker, 36 kőre járó sveici órát szép láncsal csak 3 korona 90 fillérért. Ajánlok továbbá 1 db. Electro-Goldin 36 rubinos Anker-Remont. elsőrangú sveici órát Elektro-Goldin láncsal csak 4 K 70 fillérért. Szétküldés utánvétellel. Meg nem felelő árukért a pénz visszaadatik.

Ignatz Cypres Exporthaus **KRAKAU.**
Florianergasse 49/101.

ÓVÁS!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebbi rendszerű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszont elárusítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben szerkeszthetők be

melyek ezen címerrel vannak ellátva.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Selmecbánya, Kossuth Lajos-tér 4.

Sembery-féle ház.

A III/19. sz. házban a földszinti bolt, vagyis a **Leslyánszky-féle mészárszék**, 1910. évi november 1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdonos **Sárkány Istvánnénál**.

Császárfürdő Budapest. Nyári téli és gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég és szén-savas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a lég-öszervek hurutos esetében s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

Ritka alkalom!

Raktáram tulhalmozottsága miatt a következő árakon lesznek eladva:

- Egy hálószoba-berendezés, mely áll 2 szekrényből 2 ágyból, 2 éjjeli szekrényből, 1 mosdóból 160 koronától följebb.
- Egy ebédlő-szoba, mely áll egy kredenc, 6 szék, 1 asztal egy szőnyegdiványból 160 koronától följebb.
- Egy gyermekocsi 12 koronától följebb.
- Egy gyermekágy 18 koronától följebb.
- Axminster-szőnyeg, 2 méter széles, 3 méter hosszú, tetszés szerinti színben 50 koronától följebb.
- Függönyök, szövetből 7 koronától följebb.
- Valódi angol bőrgarnitúra 300 koronától följebb.

A kárpitos- és asztalos-munkák saját műhelyemben készülnek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, tisztelettel

Figyeljünk a cégre, mely a történelmi emlékü vasláncos házában van elhelyezve.

Rosenauer Gyula

butorkereskedő, kárpitos- és asztalos Besztercebánya, Kossuth Lajos-utca.

Jegyezze meg magának pontosan azt, hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legdökéletesebb beszélgép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek egy tű nélküli Pathephonon játazon.

A PATHÉ FRÉRES, PARIS világírhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.

Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRÉRES WIEN, I., KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva, Szt. Pétervár, Odessa, Brüsszel, Amsterdam, Barcelona, Milánó, Lissabon, Bombay, Calcutta, Singapore, Shangai, Tokio stb.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki

ügnököket,

sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem **300-600** korona.

Hecht Bankház

Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

Eladó kis trafik.

Vételár készpénzben körülbelül 2200 K leltár szerint. Ebből körülbelül 1200 K különféle áru és körülbelül 1000 K trafik-, bélyeg- és váltóraktár.

Joerges Ágost.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Köhögés

rekedség, elnyálkásodás, katarus, göres és hörg-hurut ellen mást ne vegyenek, mint a jó ízű **KAISER-féle** moll-karamollák a három fonyóval. 5900 közjegyzőileg hitelesített orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Csomagban 20 és 40 fillér. Dobozban 60 fill. Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi Á. és Margótsy J. örökösai gyógytáráiban **Selmecbányán**. Walko J. K. Szentistványl A. Gőlniobányán.

MEGHIVÓ.

Az „Első Selmecebányai Ing- és Fehérneműgyár Részvénytársaság“ t. részvényesei

a folyó évi november hó 30-án délután 4 órakor
a részvénytársaság saját helyiségében megtartandó

III. évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívatnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyző és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének tárgyalása.
3. A zárszámadások felülvizsgálása, mérleg jóváhagyása és a felmentvények megadása.
4. Az egész igazgatóság, úgyszintén az igazgatóság elnökének és alelnökének 3 évre való megválasztása.
5. Indítványok.

Selmecebánya, 1910. évi november hó 11-én.

Az igazgatóság.

Veszteség. **Veszteség-nyereség-számla.** Nyereség.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Kamat számla			670	75	Áru számla			104931	86
Bér és fizetések számla			47491	90	Engedmény számla			2275	10
Üzleti költség			9370	28	Részvényátíratási számla			3	66
Utazási költség			15624	02	1909—1910. évi veszteség			23421	71
Házbér			2480	—					
Tisztí fizetések			20155	04					
Biztosítási díj			510	96					
Betegsegélyző			1328	13					
Tudakozódási költség számla			997	42					
Jutalék			5813	86					
Fuvardíjszámla			2013	64					
Adó			301	19					
Leírások:									
Leltár számla 10 %	470	32							
Gép és felszerelési számla 10 % ¹	1751	12							
Kétes követelések	21653	70	23875	14					
			130632	33				130632	33

Vagyon. **Mérleg-számla.** Teher.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Készpénz			1547	75	Részvénytőke			150000	—
Tárcaváltók			9376	30	Uj részvénytőke			100000	—
Postatakarékpénztár			5381	74	Hitelezők			74493	90
Árukészlet leltár szerint			144668	87	Selmeci takarékpénztár			139265	65
Adósok			231620	03	Tartalékalap			2180	06
Gép és felszerelési számla			15760	10	Osztalék számla			408	—
Leltár számla			4232	89					
Uj részvényesek számla			26383	60					
Visszaváltandó váltók számla			220	30					
Átmeneti házbér számla			420	—					
» biztosítási díj számla			403	12					
» kamat részvények után			2911	20					
1909—1910. évi veszteség			23421	71					
			466347	61				466347	61

Selmecebánya, 1910. augusztus 31-én.

Welsz Adolf s. k.
igazgató.

Dr. Ungár Kálmán s. k.
elnök.

Waltersdorfer Ignác s. k.
főkönyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta:

Csányi Ottó s. k.
f. b. tag.

Szever János s. k.
f. b. jegyző.

vértesi Dr. Tóth Imre s. k.
f. b. elnök.

Király Ernő s. k.
f. b. tag.

Dobó Sándor s. k.
f. b. tag.